Dosarul nr. 21r-2138/23 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
1-23019721-02-21r-22082023 Judecător : Damaschin Constantin

D E C I Z I E

21 decembrie 2023
mun.Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată Spoială Alexandru

Judecătorii Băbălău Denis și Gîrbu Silvia

a judecat, în ordine de recurs, fără prezența părților la proces, recursul avocatului Guțanu Andrian în numele condamnatului Răileanu Radu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 03 martie 2023, la cererea condamnatului Răileanu Radu cu privire la aplicarea actului de amnistie în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Cauza s-a aflat pe rolul:

primei instanțe de la data de 08.02.2023 până la data de 03.03.2023;

instanța de recurs de la data de 22.08.2023 până la data de 20.11.2023.

Procedura de citare legală a fost executată

Verificând legalitatea hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

C O N S T A T Ă:

1. La data de 07 februarie 2023, în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) a parvenit cererea condamnatului Răileanu Radu cu privire la aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021.

2. În motivarea cererii a invocat că, nu este de acord cu concluzia Comisiei speciale a Penitenciarului nr. 15 – Cricova, or aceasta este neîntemeiată, nefiind bazată pe prevederi legale aplicabile și circumstanțe concrete ale cazului. A solicitat examinarea posibilității aplicării actului de amnistie în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința sa.

3. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 03 martie 2023, s-a respins ca neîntemeiată, cererea condamnatului Răileanu Radu cu privire la aplicarea actului de amnistie în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4. Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, recurs a declarat avocatul Guțanu Andrian, în numele condamnatului Răileanu Radu prin care solicită admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 03 martie 2023, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea condamnatului Răileanu Radu privind aplicarea în privința acestuia a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2022 în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței a RM.

5. În motivarea recursului a invocat că, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii.

6. Afirmă apărarea că comisia din Penitenciarului nr. 15 – Cricova în privința condamnatului Răileanu Radu, a hotărât de a aproba raportul de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul condamnatului cu calificativul „pozitiv. Astfel comisia penitenciarului a constatat că condamnatul respectă regimul de detenție, nu dispune de sancțiuni disciplinare active. Prezintă interes de integrare socială prin angajarea în câmpul muncii.

7. Menționează recurentul că, calificativul de risc de recidivă „ridicat” contravine Anexei nr. 7 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, din care rezultă trei categorii a nivelului de recidivă şi anume, „scăzut”, „mediu”, „sporit”, nefiind clar riscul de recidivă „ridicat” la care categorie urmează a fi raportat. Prin urmare, în lipsa unor interdicții legale, stipulate prin Legea nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, învederează instanței de recurs că condamnatul cade sub incidența prevederilor art. 7 alin.(1) lit. c), astfel, incit, pedeapsa la care a fost condamnatul urmează a fi redusă cu 1/5 (o cincime). Afirmă apărarea că, careva restricții prevăzute de lege lipsesc şi materialele prezentate întrunesc posibilitatea aplicării actului de clemență în privința condamnatului.

8. Consideră că instanța de fond la adoptarea hotărârii a emis şi expus concluzii neclare, incomplete, incerte fără a se arăta o apreciere argumentelor invocate de Răileanu Radu, ceea ce constituie o nemotivare a hotărârii, iar nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

9. Menționează că, soluția instanței de fond nu se bazează pe anumite probe cercetate în cadrul examinării cauzei date or, din încheierea contestată se atestă că instanța de judecată nu a reținut la adoptarea soluției în speță anumite înscrisuri, respectiv din procesul-verbal al ședinței de judecată nu rezultă cercetarea probelor care să fie apreciate pro sau contra la soluționarea posibilității aplicării Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM nr. 243 din 24.12.2021 în privința lui Răileanu Radu.

10. Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Codul de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

11. Reprezentantul Penitenciarului nr. 15 – Cricova, procurorul, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe sau completări la cererea de recurs.

12. Prin referința depusă de către condamnatul Răileanu Radu la data de 14.11.2023 a solicitat aplicarea legii cu privire la amnistie în privința acestuia luând în considerație faptul că a efectuat lucrări de îmbunătățire a rețelei de aprovizionare cu apă potabilă la cantină și la sectorul nr. 1 din Penitenciarul nr. 15 manifestând inițiativă la sarcinile puse.

13. *Colegiul penal, examinând materialele cauzei, consideră recursul avocatului Guțanu Andrian, în numele condamnatului Răileanu Radu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 03 martie 2023 este nefondat și pasibil de a fi respins, reieșind din următoarele considerente.*

14. În prim plan, Colegiul penal ține să menționeze faptul că prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional) au survenit modificări la art. 447-449 Codul de procedură penală. Iar potrivit art. V alin. (1) și (2) al Legii nr. 245 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional) publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova, 325-327/579 la 22.08.2023, alin. (1) stipulează că *„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”,* iar alin.(2) prevede că *„La data intrării în vigoare a prezentei legi, recursurile declarate în cauzele penale şi contravenționale pentru care au fost stabilite data şedinţei de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.”*

15. Respectiv cauza penală respectivă în privința condamnatului Răileanu Radu a fost înregistrat în cadrul Curții de Apel Chișinău la data de 22.08.2023, fiind fixată ședința de judecată până la intrarea în vigoare a Legii nr. 245 din 31.07.2023 – 22.08.2023.

16. Analizând art. V alin. (2) al Legii nr. 245 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional) la circumstanțele speței, *cauza penală respectivă se va examina în continuare conform procedurii de până la intrarea în vigoare a legii date.*

17. În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) lit. a) Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

18. Conform art. 469 Codul de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: 1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal); 2) înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art.92 din Codul penal); 3) liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave (art.95 din Codul penal); 4) amânarea executării pedepsei pentru femeile gravide şi persoanele care au copii în vârstă de până la 8 ani (art.96 din Codul penal), anularea amânării executării pedepsei de către acestea, liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate; 5) reabilitarea judecătorească (art.112 din Codul penal); 6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal); 7) înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare (art.64 din Codul penal); 8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare (art.67 din Codul penal); 9) anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate (art.90 şi 91 Cod penal); 10) căutarea persoanelor condamnate care se ascund de organele care pun în executare pedeapsa; 11) executarea sentinței în cazul existenței altor hotărâri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea ultimei hotărâri; 12) computarea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea hotărârii de condamnare; 13) prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrângere cu caracter medical alienaților (art.101 din Codul penal); 131) internarea forțată într-o instituție ftiziopneumologică (art.96[1] din Codul penal); 14) liberarea de pedeapsă sau uşurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situației (art.10 şi 10[1] din Codul penal), precum şi excluderii din hotărârea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată; 15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare); 16) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea termenelor de prescripție ale executării sentinței de condamnare (art.97 din Codul penal); 17) explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor; 17[1]) constatarea condițiilor de detenție a condamnaților; 18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnați.*

19. Potrivit art. 471 alin.(1), (2) Codul de procedură penală, care stabilește că, *chestiunile specificate la art. 469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Temei pentru examinarea chestiunilor*

prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4) – 7), 11), 12), 14) - 16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului.

20. Potrivit materialelor cauzei, Colegiul penal reține că, condamnatul Răileanu Radu a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 02 iunie 2017 pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 145 alin. (2) lit. lit. j), i), 172 alin. (2), lit. lit. c), g) Codul penal și în temeiul art. 84 alin. (1) Codul penal i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 21 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, sentința fiind menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2018.

21. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 decembrie 2018 decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2018 și sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 02 iunie 2017 au fost casate parțial, în partea aplicării pedepsei și latura civilă, astfel încât, lui Răileanu Radu, condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 145 alin. (2) lit. i), j), 172 alin. (2), lit. c), g) Codul penal, în temeiul art. 84 alin. (1) Codul penal, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 20 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

22. Potrivit dosarului personal al condamnatului Răileanu Radu, s-a adresat la comisia Penitenciarului nr. 15 – Cricova, cu o cerere privind posibilitatea aplicării în privința sa a actului de amnistie în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021.

23. În cadrul ședinței din data de 30 ianuarie 2023, Comisia specială a Penitenciarului nr. 15 – Cricova, a constatat că, în privința condamnatului Răileanu Radu a fost stabilit risc de recidivă „*ridicat*”, prin urmare fiindu-i refuzat înaintarea demersului în instanță, privind aplicarea față de condamnatul Răileanu Radu a prevederilor Legii privind amnistia din 24.12.2021, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

24. Potrivit art. 107 Codul penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță şi asupra drepturilor persoanei vătămate. Amnistia nu se aplică în cazul săvârşirii de infracțiuni prevăzute la art. 166^1 alin. (2)–(4), precum şi persoanelor care au săvârşit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art. 171–175/1, 201, 206, 208, 208^1 şi 208^2.

25. Potrivit art. 272 alin.(1) Codul de executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituțiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemență fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanței de judecată competente conform art.470 Cod de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală.

26. Conform prevederilor art. 1 alin. (1), (4) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova ” (1) Prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării

pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8. *Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, ai Inspectoratului National de Probațiune, precum şi din experți psihologi judiciari atestați. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției*. În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi. Aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate care cad sub incidența art.2 alin.(4) – de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei. Persoana bănuită, învinuită poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de procuror. *Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială*."

27. În acest context, Colegiul penal relevă că instanța de fond justificat a constatat că prevederile enunțate ale Codului de procedură penală permit condamnatului să înainteze instanței de judecată cererea prin care solicită aplicarea actului de amnistie față de el.

28. În același timp, se constată că, prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se pot aplica persoanelor, în privința cărora sentința de condamnare a devenit irevocabilă, până la data de 24.12.2021.

29. Prin urmare, Colegiul penal constată că aplicabile în acest caz sunt prevederile Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8, or s-a constatat cu certitudine faptul că în privința condamnatului, a fost stabilit *risc de recidivă „ridicat",* astfel, acesta nu întrunește cerințele art. 1 alin. (1) din Legea privind amnistia, pentru aplicarea actului de amnistie.

30. Concomitent, potrivit fișei de evaluare a riscului de recidivă, la Răileanu Radu prevalează factorii criminogeni, printre care: anterior a fost judecat, are un comportament și stilul de viață infracțional, anturajul antisocial, se izolează de anturajul prosocial, acesta a comis infracțiunea sub influența alcoolului, este impulsiv, agresiv, este caracterizat prin lipsa autocontrolului, avînd toleranța scăzută la frustrare, astfel că instanța de recurs consideră întemeiată concluzia psihologului privind riscul ridicat de recidivă.

31. Astfel instanță de recurs nu identifică temeiuri de a pune la îndoială aprecierii date de ofițerul responsabil din cadrul instituției penitenciare, la capitolul evaluării psihologice a deținutului, or executarea pedepsei privative de libertate este realizată anume sub supravegherea organului competent, care este instituția penitenciară prin intermediul personalului acestuia.

32. Mai mult *din fișa de evaluare a riscurilor de recidivă a condamnatului, se constată o analiză a personalității condamnatului cu indicarea circumstanțelor de fapt ce au stat la baza concluziei adoptate, de către psiholog în concordanță cu normelor enunțate fiind expuse criteriile aprecierii, atitudinii condamnatului, în prezența unui proces dinamic de colectare, analiză şi interpretare a datelor. Or, din capitolul II al regulamentului - cadru prevede că* principiul după care se poate conduce o analiză comprehensivă a comportamentului este cel potrivit căruia comportamentul trecut este un bun predictor al celui viitor. Tot aici, Colegiul conchide că, din fișa de evaluare a riscului de recidivă, este clar care este numărul total al factorilor criminogeni și protectivi, din care au fost selectați acei factori ce corespund doar condamnatului, iar din fișa prezentată instanței rezultă o analiză a evaluatorului, conform blanchetei obligatorii - Anexa nr. 1 la Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă, care urma a fi anexată de către administrația penitenciarului şi examinată în cadrul ședinței de judecată.

33. Reieșind din cele invocate supra, instanța reține că, decizia Comisiei speciale a Penitenciarului nr. 15 – Cricova din 30 ianuarie 2023 este una întemeiată, de vreme ce condamnatul este evaluat psihologic cu risc de recidivă ”*ridicat*”, ceea ce contravine prevederilor art. 1 alin. (1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, și denotă că, condamnatul nu întrunește condițiile pentru a-i aplicate prevederile legii în cauză.

34. În circumstanțele expuse supra, Colegiul penal apreciază critic argumentele apărării, or nu au fost prezentate careva argumente, care ar combate concluziile invocate, prin urmare materialele prezentate nu confirmă temeinicia acestora.

35. În acest context, instanța de recurs reiterează că instanța de fond corect a stabilit că cererea condamnatului Răileanu Radu privind aplicarea prevederile Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova este neîntemeiată.

36. Astfel, instanța de fond justificat a reținut că, condamnatul nu întrunește cerințele art. 1 alin. (1) din Legea privind amnistia, pentru aplicarea actului de amnistie, or comisia specială a Penitenciarului nr. 15 – Cricova, a refuzat înaintarea demersului privind aplicarea prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului din motiv că a fost stabilit *riscul de recidivă „ridicat”*.

37. Colegiul penal conchide că, refuzul emis de Comisia specială a Penitenciarului nr. 15 – Cricova din 30 ianuarie 2023 este unul temeinic și conform atât situației condamnatului, cât și legislației în vigoare, or în condițiile în care persoana condamnată pe parcursul executării pedepsei este evaluat psihologic ca prezentând risc de recidivă

ridicat, în privința acestuia nu pot fi aplicate prevederile Legii privind amnistia, așa cum acesta nu întrunește cumulativ cele două condiții obligatorii.

38. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

39. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

40. Prin urmare, având în vedere cele menționate, Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea condamnatului Răileanu Radu cu privire la aplicarea actului de amnistie în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, astfel că recursul declarat este nefondat, urmând a fi respins cu menținerea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 03 martie 2023, privindu-l pe Răileanu Radu, fără modificări.

41. În conformitate cu prevederile art. 469 - 471 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul avocatului Guțanu Andrian, în numele condamnatului Răileanu Radu și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 03 martie 2023, privindu-l pe Răileanu Radu.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecător Spoială Alexandru

judecător Băbălău Denis

judecător Gîrbu Silvia